አማርኛ ቋንቋ ትምህርት

ዘጠነኛ ክፍል

የመጀመሪያው ወሰነ-ትምህርት

ምዕራፍ ፡-አንድ፤ ቋንቋና ህብረተሰብ (*ክፍለ ጊዜ: 4*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፦ ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ስለ ቋንቋ ምንነትና አገልግሎት ያገኙትን ግንዛቤ ይናገራሉ፤ ይፅፋሉ፤አንድን ሃሣብ በራሣቸው አባባል ይገልፃሉ፤ምክንያትና ውጤትን ይለያሉ፤ ለቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ካዳመጡት ወይም ካነበቡት ውስጥ ማስ ወሻ ይይዛሉ ንዲሁም በመመሪያዎች መሠረት መልመጃዎችን ይሠራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ቋንቋና ህብረተሰብ	• የቋንቋ ምንነትና አገልግሎት • የቃል ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ • ልዩ ልዩ ማብራሪያዎችን፣ ገለፃዎችን፣ ጥያቄዎችንና መልሶችን ንዲሁም ልዩ ልዩ ርዕስ ያላቸውን ፅሑፎች ማዳመጥ • መንስኤና ውጤት • የልዩ ልዩ ጥያቄዎች መመሪያዎችን ማንበብ • ከገለፃ ማስ ወሻ መያዝ • በራስ አባባል መግለፅ	• የቋንቋን ምንነትና አገልግሎት በተመለከተ የቀረበን ገለፃና ማብራሪያ በማዳመጥ፣ መጠየቅና ምላሽ መቀበል • ልዩ ልዩ ፅሑፎችን አዳምጦ ሃሣቡን በራስ አባባል መግለፅ፣ በምክንያትና በውጤት የተገለጹትን ማስ ወሻ መያዝ • የተለያዩ መመሪያዎችን መሠረት በማድረግ ጥያቄዎችን መሥራት • ከቀረበላቸው ምንባብ /ጽሑፍ/ ለወጡ ቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ መስጠት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ስለቋንቋ ምንነትና አገልግሎት ከራሣቸውና ከአካባቢያቸው በመነሳት የተገነዘቡትን ንዲገልፁ አድርጐ ማጠናከሪያ ሃሣብን በመጨመር ግንዛቤያቸውን ንዲያዳብሩ ማድረግ • ከርዕሱ ጋር የተያያዙ ጽሑፎችን አቅርቦ በማንበብ፣ ንዲያዳምጡና የጽሑፉን ሃሣብ በራሣቸው አባባል ንዲገልጹ ማበረ ት • ከምንባቡ ውስጥ ምክንያትንና ውጤትን ለይተው ንዲያወጡ በምሣሌ ማሳየት • ከገለፃዎች፣ ከማብራሪያዎች..... ማስ ወሻ ንዲይዙ ማድረግ • መመሪያዎችን ተከትለው ልዩ ልዩ መልመጃዎችን ንዲሠሩ ማድረግ/ማሠራት/ • ለቃላት ቀጥተኛ ፍቺያቸውን ከመዝገበ ቃላት ንዲፈልጉ ማድረግ • ለቃላት አገባባዊ ፍቺያቸውን ንዲሠጡ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ስለቋንቋ ምንነትና አገልግሎት ያላቸውን ግንዛቤ ለቀረቡላቸው ጥያቄዎች ከሚሰጧቸው ምላሾች ማረጋገጥ፤
- ካደመጧቸውና ካነበቧቸው ጽሑፎች ማስ ወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- ያንድን ፅሑፍ ሃሣብ በራሳቸው አባባል መግለፃቸውን መገምገም፤
- ከጽሑፍም ሆነ ከንግግር መንስኤና ውጤትን ለይተው መግለፃቸውን መከ ተል፤
- ልዩ ልዩ መመሪያዎችን ተከትለው መልመጃዎችን መሥራ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ መስጠ ቸውን መከ ተል::

ምዕራፍ:- ሁለት፤ *ሥነ-ቃል* (*ክፍለ ጊዜ: ፩*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- ስለ ስነ-ቃል ያላቸውን ግንዛቤ መረጃን አስደግፈው በንግግርና በፅሑፍ ያብራራሉ፤ ስለምዕላድ ምንነት ይገልጻሉ፤ የ ርባ ቅጥያዎችን ይለያሉ፤ ሃሣብን የድርጊትና የጊዜን ቅደም ተከተል በመጠበቅ ይገልፃሉ፤ ምሣሌያዊና ፈሊጣዊ አነጋገሮችን በመጠቀም ጭውውት ያካሂዳሉ፤ ከማብራሪያዎችና ከገለፃዎች . . . ማስ ወሻ ይይዛሉ፤ የግጥምና የዝርው ፅሑፍ የአነባበብ ስልትን ጠብቀው ያነባሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
• *ሥነ-ቃል*	• የሥነ-ቃል አጠቃላይ ግንዛቤ /ከልዩ ልዩ ገለፃዎች፣ ማብራሪያዎች፣ ጥያቄዎች ንዲሁም መረጃዎችን ከመጽሔት፣ከጋዜጣ. . . / • ምዕላድ • የ ርባ ቅጥያዎች /መደብ፣ቁጥር፣ ጾ / • በድርጊትና በየጊዜ ቅደም ተከተል የሚገለጽ ሃሣብ • ጭውውት • የግጥምና የዝርው አነባበብ ሥልት • ከገለፃና ከተለያዩ ፅሑፎች ማስ ወሻ መያዝ • የአነጋገር ስልቶች /ፈሊጣዊ አነጋገሮችና ምሣሌያዊ ንግግሮች/	• የሥነ ቃልን ምንነት፣ ባሕርይና ተግባር መረጃን አስደግፎ መግለፅ • የምዕላድን ምንነት መግለፅ • የ ርባ ቅጥያዎችን በቃል መጨረሻ ላይ በመቀጠል መደብ፣ ቁጥርና ጾ ን ማመልከት • የቀረበላቸውን ሃሣብ በድርጊትና በጊዜ ቅደም ተከተል መግለፅ • በጭውውት ውስጥ ምሣሌያዊና ፈሊጣዊ አነጋገሮችን መጠቀም • ግጥምንና ዝርውን ማንበብ • ካዳመጧቸውና ካነበቧቸው ውስጥ ማስ ወሻ መያዝ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ስለሥነ ቃል አጠቃላይ ግንዛቤ የተለያዩ ገለፃዎችን፣ ማብራሪያዎችን፣ ጥያቄዎችንና መልሶችን አዳምጠው ንዲሁም መረጃዎችን /ከጋዜጣ፣ከመጽሔት፣ ከሽማግሌዎች . . ./ ሰብስበው በቡድን ንዲነጋገሩ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • ከቃላት መደብ፣ ጾ ና ቁጥር የሚገልፁ ቅጥያዎችን ለይተው ንዲያወጡ በማድረግ ማለማመድ • በምዕላድ ምንነት ላይ ያላቸውን ግንዛቤ ንዲገልጹ አድርጐ ማጠናከሪያ ሃሣብ መስጠት • በሥነ ቃል ዙሪያ በመልመጃነት የቀረቡ ፅሑፎችን ሃሣብ ከድርጊትና ከጊዜ ቅደም ተከተል ጋር ያገናዘቡ ንዲገልፁ ማድረግ • ተማሪዎችን በቡድን በመከፋፈል ሥርዓት ባለው መልክ ጭውውት ንዲያደርጉ ማለማመድ • ግጥምና ስድ /ዝርው/ ጽሑፎችን በማቅረብ ስልቶቻቸው ጠብቀው ንዲያነቡ ማድረግ • ከተለያዩ ገለፃዎች፣ ማብራሪያዎች፣ ጽሑፎች. . . ማስ ወሻ መያዝን ማለማመድ • በጭውውት ጊዜ የተለያዩ ሃሣቦችን አጉልቶ ለማሳየት ፈሊጣዊና ምሣሌያዊ አነጋገሮችን ንዲጠቀሙ ማበረ ት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ስለሥነ-ቃል ያላቸውን ግንዛቤ በትክክል መግለጻቸውን መገምገም፤
- የምዕላድን ምንነት አውቀው ከቃላት የመደብ፣የጸ ና የቁጥር አመልካች ቅጥያዎችን ለይተው ማመልከ ቻውን ማረጋገጥ፤
- ከተለያዩ ፅሑፎች ያገኙዋቸውን ሃሣቦች የድርጊትና የጊዜ ቅደም ተከተልን በመጠበቅ መግለፃቸውን መከ ተል፤
- ሥርዓት ባለው መንገድ ጭውውት ማድረጋቸውን መከ ተል፤
- የአነባበብ ሥልትን ተከትለው ግጥምና ዝርውን ማንበባቸውን መከ ተል፤
- ከገለፃዎች ከማብራሪያዎች . . . ማስ ወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- በጭውው ቸው ውስጥ በምሣሌያዊና ፈሊጣዊ አነጋገሮች መጠቀማቸውን መከ ተል::

ምዕራፍ:- ሶስት፤ ቤተ-መፃሕፍትና ሥነ-ፅሁፍ (*ክፍለ ጊዜ:6*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ሥርአተ ነጥቦችን ይጠቀማሉ፤ ተራኪ ድርሰት ይጽፋሉ፤ ሥርአትን ጠብቀው ይወያያሉ፤ መመሪያዎችን ተገንዝበው ይገለገላሉ፤ አንቀጽ ይጽፋሉ፤ ሥነ-ፅሑፎችን /ጽሑፋዊ/ ይገልፃሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ሥነ-ፅሁፍና መመሪያ ዎች	• የቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ፣ ሥርአተ ነጥብ /ድርብ ሰረዝና ነጠብጣብ / • ገለፃዎች፣ ማብራሪያዎች፣ ጥያቄዎችንና መልሶቻቸውን ንዲሁም በልዩ ልዩ ርዕሶች የሚቀርቡ ፅሑፎችን ማዳመጥ • የድርጊትና ጊዜ ቅደም ተከተል • ውይይት • የውይይትና የቤተመፃሕፍት መመሪያ • መረጃ /ከጋዜጣ፣ ከመጽሔት . . ./ • የአንቀጽ ምንነት • ተራኪ ድርሰት • የሥነ-ፅሑፍ /ጽሑፋዊ/ አጠቃላይ ግንዛቤ	• የቃላትን ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ በዐ/ነገር ማሣየት • በተለያዩ ዐ.ነገሮች ውስጥ ሥርአተ ነጥቦችን /ድርብ ሠረዝና ነጠብጣብ/ በተገቢው ቦ ቸው መጠቀም • የተለያዩ ገለፃዎችን፣ ማብራሪያዎችን፣ ጥያቄዎችንና መልሶቻቸውን ንዲሁም በልዩ ልዩ ርዕሶች ላይ የሚቀርቡ ጽሑፎችን አዳምጦ ለጥያቄዎች መልስ መስጠት • የውይይት መመሪያን ተገንዝቦ ሥርአትን ጠብቆ መወያየት • የድርጊትንና የጊዜ ቅደም ተከተል ጠብቆ ተራኪ ድርሰትን መፃፍ • በአንድ ርዕሰ ጉዳይ ላይ የድርጊትንና የጊዜን ቅደም ተከተል ጠብቆ መናገር • የቤተ-መጽሐፍትን መመሪያ ተገንዝቦ ከጋዜጦች፣ ከመጽሔቶች. . . መረጃዎችን ሰብስቦ ማንበብ • የአንቀፅን ምንነት ተገንዝቦ አንቀፅ መፃፍ • የሥነ-ፅሑፍን /ጽሑፋዊ/ ምንነት መግለፅ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • በአገባባቸው የተለያየ ትርጉም የሚያሣዩ ተመሣሣይ ቃላት የያዙ ዐ/ነገሮችን በምሣሌነት ሰጥቶ በግልም ሆነ በቡድን ንዲለማመዱ ማድረግ • በቀጥ ትርጉማቸው ዐ/ነገር ንዲሠሩ የተለያዩ ቃላትን በመስጠት ንዲለማመዱ ማድረግ • ዐ/ነገሮችንና ተራኪ ድርሰትን ሲፅፉ ተገቢውን ሥርአተ ነጥብ /ድርብ ሠረዝና ነጠብጣብ/ ንዲጠቀሙ ማገዝ • የተለያዩ ገለፃዎችን፣ ማብራሪያዎችን፣ ጥያቄዎችንና መልሶቻቸውን ንዲሁም በልዩ ልዩ ርዕሶች ላይ የሚቀርቡ ጽሑፎችን አዳምጠው ለጥያቄዎች ተገቢውን መልስ ንዲሰጡ ማበረ ት • ለክፍል ደረጃው የሚመጥን ርዕስ በማቅረብ የውይይት ሥርዓትን ጠብቀው ንዲወያዩ ማድረግ • በመረጡት ርዕስ ላይ የድርጊትንና የጊዜን ቅደም ተከተል ጠብቀው ተራኪ ድርሰትን ንዲፅፉ ማበረ ት • የአንቀጽን ምንነት ገልጾ ተማሪዎች አንቀጽ ጽፈው ርስበርሳቸው ንዲተራረሙ ማድረግ • የቤተ-መጻሕፍት መመሪያዎችን በማስገንዘብ ከመረጃ ምንጮች መረጃ ሰብስበው ክፍል ውስጥ ንዲያነቡ ማድረግ • የሥነ-ፅሑፍን /ጽሑፋዊ/ ምንነት ንዲገልፁ ማበረ ት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል⁝
- ለቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ መስጠ ቸውንና በዐ/ነገር መጠቀማቸውን ማረጋገጥ⁝
- ሥርአተ ነጥብን በተገቢው ቦ   መጠቀማቸውን መከ ተል⁝
- የውይይት መመሪያን ተገንዝበው ሥርአት ጠብቀው ውይይት ማካሄዳቸውን መከ ተል⁝
- ተራኪ ድርሰት መፃፋቸውን መገምገም⁝
- የቤተ-መጻሕፍት መመሪያን ተገንዝበው መረጃዎችን ሰብስበው ማቅረባቸውን መከ ተል⁝
- የሥነ ጽሑፍን /ጽሑፋዊ/ ምንነት በትክክል መግለጻቸውን መገምገም::

ምዕራፍ:- አራት፣ ልቦለድ (*ክፍለ ጊዜ:12)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የቃላትን ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ይሰጣሉ፤የመሸጋገሪያና የአያያዥ ቃላትን ምንነትና ተግባር ይለያሉ፤ የቃል ክፍሎችን ከዐ.ነገር ውስጥ ለይተው ያወጣሉ፤ ቅርፅን የለዋወጡ ከግሥ ግሥን ይመሰር ሉ፤ የሃረግን ምንነት ይገልፃሉ፤ ሬዲዮና ቴሌቪዥን አዳምጠው ፍሬ ሃሣቡን ይጽፋሉ፤ የክርክር ሥርዓትን ጠብቀው ይከራከራሉ፤ ከተለያዩ መረጃዎች ማስ ወሻ ይይዛሉ፤ የድርሰት አስተዋጽኦ ይነድፋሉ፤ ስለልቦለድ፣ ስለአጭር ልቦለድና የልቦለድ አላባዊያን ምንነት ያብራራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ልቦለድ	• መሸጋገሪያና አያያዥ ቃላት • የቃል ክፍሎች • ከግሥ ግሥ መመሥረት • ሐረግ • ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ • የተለያዩ ገለፃዎችን ማብራሪያዎችን ጥያቄዎችንና መልሶቻቸውን ማዳመጥ • በቴሌቪዥንና በሬዲዮ የሚተላለፉ መል ክቶችን ማዳመጥ • ልዩ ልዩ ጽሑፎች ሲነበቡ ማዳመጥ • የድርጊትና ጊዜ ቅደም ተከተል • መንስኤና ውጤት • በራስ አባባል መግለጽ • ክርክር • መረጃን መጠቀም /ጋዜጣ፣ መጽሔት...../ • ከተለያዩ ጽሑፎች ማስ ወሻ መያዝ • አስተዋጽኦ መንደፍ • ፈሊጣዊ አነጋገር • ዘይቤያዊ አነጋገር • የልቦለድ ምንነት • አጭር ልቦለድ • የልቦለድ አላባውያን / ሪክ፣ገፀ-ባህሪይ/	• የመሸጋገሪያ ቃላት ምንነትን መግለፅ • ከፅሑፍ ውስጥ አያያዥ ቃላትንና መሸጋገሪያ ቃላትን መለየትና መጠቀም • የቃል ክፍሎችን መለየት • የግሥን ቅርፅ በመለዋወጥ ግሦችን መመሥረት • የሐረግን ምንነት መግለፅ • የቃላትን ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ መለየት • በተለያዩ የሃሣብ ማግኛ መንገዶች አዳምጠው ያገ ቸውን ሃሣቦች የድርጊትና የጊዜ ቅደም ተከተል በመጠበቅና መንስኤና ወጤትን በያዘ መልኩ በራስ አባባል መግለፅ • ሥርዓትን ጠብቀው ክርክር ማካሄድ • ከተለያዩ ንግግሮች፣ ጽሑፎችና መረጃዎች ማስ ወሻ መውሰድ • አስተዋጽኦ መንደፍ • ፈሊጣዊና ዘይቤያዊ አነጋገሮችን ከጽሑፍ መለየት • የልቦለድንና የልቦለድ አላባውያንን ምንነት መግለፅ • የአጭር ልቦለድ ምንነትን ማብራራት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • የመሸጋገሪያ ቃላት አንቀጽን ከአንቀጽ ለማገናኘት የሚያገለግሉ መሆናቸውን በመግለፅ ከሚቀርብላቸው ፅሑፍ ውስጥ መሸጋገሪያና አያያዥ ቃሎችን ለይተው ንዲያሳዩ ማድረግ • የቃል ክፍሎችን ከዐ.ነገር ውስጥ ለይተው ንዲያወጡ ማድረግ • የግሥ ቅርፅን በመለዋወጥ ግሦችን ንዲመሠርቱ ምሣሌ ያሣዩ ማሠራት • የሐረግን ምንነት በምሣሌ በማስረዳት ያገኙትን ግንዛቤ ንዲገልጹ ማድረግ • ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ያላቸውን ቃላት በዐ/ነገር በመጠቀም ፍቺያቸውን ንዲያመለክቱ ማድረግ • ሬዲዮንና ቴሌቪዥን አዳምጠው ያገኙትን ጠቃሚ ሃሣቦች ጽፈው በክፍል ውስጥ ንዲያቀርቡ ማበረ ት • ሃሣብን በድርጊትና በጊዜ ቅደም ተከተል ንዲሁም መንስኤና ውጤትን ባካተተ መልኩ በራሣቸው አባባል ንዲናገሩና ንዲፅፉ ማድረግ • ተማሪዎችን በቡድን ከፋፍሎ ሥርዓት ባለው መንገድ ማከራከር • ስለ ልቦለድ ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች /ጋዜጦች፣ መጽሔቶች፣ ንግግሮች. . ./ ማስ ወሻ ይዘው በክፍል ውስጥ ንዲያነቡ ማድረግ • የአስተዋጽኦ አነዳደፍን ሂደት በምሣሌ በማሳየት ርዕስ ሰጥቶ አስተዋጽኦ ንዲነድፉ ማድረግ • በንግግራቸውና በጽሑፋቸው ውስጥ ፈሊጦችንና ዘይቤዎችን ንዲጠቀሙ ማገዝ • ልቦለድና የልቦለድ አላባውያንን ምንነት በምሣሌ በማስረዳትና አጭር ልቦለድን በማስነበብ አላባውያኑን / ሪክና ገፀ-ባሕሪይን/ ለይተው በማውጣት ንዲገልፁ ማበረ ት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትን /ሃረጋትን/ ከፅሑፍ ውስጥ ለይተው ማውጣ ቸውን መከ ተል፤
- ከተሰጣቸው ፅሑፍ ውስጥ የቃል ክፍሎችን ለይተው ማውጣ ቸውን መፈተሽ፤
- የግሥን ቅርጽ በመለዋወጥ የተለያዩ ግሦች መመሥረ ቸውን መከ ተል፤
- ስለሃረግ ምንነት በትክክል መግለፃቸውን ማረጋገጥ፤
- ማሪያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ባላቸው ቃላት ዐ/ነገር ሠርተው ፍቺያቸውን መስጠ ቸውንም ማረጋገጥ፤
- ሬዲዮና ቴሌቪዥን አዳምጠው ያገኙትን ጠቃሚ ሃሣብ ጽፈው በክፍል ውስጥ ማንበባቸውን መከ ተል
- ሃሣብን በድርጊትና ጊዜ ቅደም ተከተል መንስኤና ውጤትን በያዘ መልኩ በራሣቸው አባባል መናገራቸውንና መፃፋቸውን መከ ተልና ማረጋገጥ፤
- ክርክርን በሥርአት ማከናወናቸውን መከ ተል፤
- ስለልቦለድ ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች በትክክል ማስ ወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- የነደፉትን አስተዋፅኦ ማየት፤
- ፈሊጣዊና ዘይቤያዊ አነጋገሮችን በተገቢው መልክ መጠቀማቸውን መከ ተል፤
- የልቦለድ አላባውያንን ከአጭር ልቦለድ ውስጥ ማውጣ ቸውን መፈተሽ።

ምዕራፍ:-አምስት፤ ሥነ-ግጥም (ክፍለ ጊዜ:6)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፤ ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የግጥምን ዜማ ጠብቀው ያነባሉ፤ የግጥምን ሙያዊ ቃላት ይለያሉ፤ ይጠቀማሉ፤ ለቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ጅምር ስንኞችን ያሟላሉ፤ መል ክቱንም ያብራራሉ፤ ከግጥም ዘይቤዎችን ለይተው ያወጣሉ፤ የስንኝ ሐረጋትን ይለያሉ፤ ከዓ/ነገር ባለቤት፣ ተሳቢና ማሠሪያ አንቀጽ ይለያሉ፤ የቃል ጥናት ንግግር ያደርጋሉ፤ ግጥምን ንደ ድምፁ ባሕርይ /መርዘምና ማጠር / ከአማርኛ ውጪ/፣ መጥበቅና መላላት/ ያነባሉ፤ ከተለያዩ ምንጮች ማስ ወሻ ይዘው ያቀርባሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ሥነ-ግጥም	• የግጥም ንባብ • የግጥም ሙያዊ ቃላት • የግጥምና የዝርው ልዩነት • ጅምር ስንኞችን ማሟላት • ዘይቤ /ተነፃፃሪ ተለዋጭ ና ሰውኛ/ • የቃል ጥናት ንግግር • ሐረግ • ዓ/ነገር /ባለቤት፣ተሳቢና ማሠሪያ አንቀጽ/ • የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ማጠርና መርዘም /ከአማርኛ ውጪ/ • ተመሳሳይና ተቃራኒ • ልዩ ልዩ ማብራሪያ፣ ገለፃ፣ ጥያቄና መልስ፣በሬዲዮና በቴሌቪዥን የሚተላለፉ መል ክቶችና ልዩ ልዩ ርዕስ ያላቸው ጽሑፎች • የልዩ ልዩ ጥያቄዎች መመሪያ • ከገለፃና ከተለያዩ ጽሑፎች ማስ ወሻ መያዝ	• የግጥምን ዜማ ጠብቆ ማንበብ • የግጥም ሙያዊ ቃላትን መለየት • የግጥምና የዝርው ጽሑፍ መለያ ባሕርያትን መዘርዘር • ጅምር ስንኞችን አሟልቶ መልዕክቱን ማብራራት • ከግጥም ዘይቤዎችን ለይቶ ማውጣት • ግጥምን ወይም አጭር ዝርው ጽሑፍን በቃል አጥንቶ ማቅረብ • ከግጥም ስንኝ ውስጥ ሐረጋትን መለየት • ከዐ/ነገር ባለቤት፣ ተሳቢና ማሠሪያ አንቀጽ መለየት • የግጥምን ዜማ ለመጠበቅ ጠብቀውና ላልተው ረዝመውና አጥረው የሚነበቡ ድምጾችን መለየት • ለቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ መስጠት • ከተለያዩ ምንጮች ማስ ወሻ ማቅረብ • በመመሪያ መሠረት ጥያቄዎችን መሥራት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ልዩ ልዩ ግጥሞችን በማቅረብ ዜማን ጠብቀው ንዲያነቡ ማለማመድ • ከቀረበላቸው ግጥም የግጥም ሙያዊ ቃላትን ለይተው በማውጣት ተግባራቸውን ንዲለዩ ማድረግ • ጅምር ስንኞችን አሟልተው መል ክቱን ንዲያብራሩ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • ዘይቤ የያዙ ግጥሞችን ሰጥቶ ከግጥሙ ውስጥ ዘይቤዎችን ለይተው ንዲያሣዩ ማድረግ • አጫጭር ግጥችንና ዝርው ጽሑፎችን ሰጥቶ በቃል አጥንተው ንዲያቀርቡ ማድረግ • ከስንኝ ውስጥ ሐረጋትን ለይተው ንዲያሣዩ ማድረግ • ከዐ/ነገር የቃላት ሙያ /ባለቤት፣ ተሳቢና ማሠሪያ አንቀጽ/ ለይተው ንዲያወጡ ማድረግ • በቃላት የድምጾች መጥበቅ፣ መላላት፣ መርዘምና ማጠር ባህርይ ጠብቀው ግጥምን ንዲያነቡ ማለማመድ • ለቃላት በፍች ተመሳሳይና ተቃራኒ እንዳላቸው በምሳሌ ንዲገልጹ ማድረግ • ከገለፃዎች፣ ከማብራሪያዎች፣ ከጥያቄዎችና መልሶች ማስ ወሻ ይዘው ንዲያቀርቡ ማበረ ት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- የግጥምን ዜማ ጠብቀው ማንበባቸውን መከ ተል፤
- የግጥም ሙያዊ ቃላትን ተግባር ለይተው መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ መስጠ ቸውን ማየት፤
- ጅምር ስንኞችን በተገቢ ሃረጋት አሟልተው መል ክቱን መግለፃቸውን ማረጋገጥ፤
- የሚቀርብላቸውን አጭር ግጥም ወይም ዝርው ጽሑፍ በቃል አጥንተው በትክክል ማቅረባቸውን መከ ተል፤
- በግጥም ውስጥ ያለ ዘይቤዎችን ለይተው ማውጣ ቸውን መፈተሽ፤
- ግጥምን በትክክል ማንበባቸውን መከ ተል፤
- ከዐ/ነገር ባለቤት፣ ተሳቢና ማሠሪያ አንቀጽ መለየ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ከተለያዩ ምንጮች ማስ ወሻ ይዘው ማቅረባቸውን መከ ተል።

የሁለተኛው ወሰነ-ትምህርት

ምዕራፍ:- ስድስት፤ ተውኔት (*ክፍለ ጊዜ:8*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- *ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የተውኔትን ምንነትና አላባውያንን ይገልጻሉ፤ ተውኔትን ያቀርባሉ፤ ውይይት ያካሂዳሉ፤ መሸጋገሪያና አያያዥ ቃላትን ለይተው ይጠቀማሉ፤ የመነሻና መድረሻ ቅጥያዎችን ይለያሉ፤ ቃላትን ንደባለቤት፣ ተሣቢና ማሠሪያ አንቀጽ ተጠቅመው ዐ/ነገር ይሠራሉ፤ የሥራ ደብዳቤ ይጽፋሉ::*

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ተውኔት	• ምዕላድ • የ ርባ ቅጥያዎች /በመደብ፣በቁጥር፣በጾ / • ዐ/ነገር /ባለቤት፣ተሳቢና ማሠሪያ አንቀጽ/ • *ሥርዓተ ነጥብ /ነጠብጣብ፣ ድርብ ሠረዝ. . ./* • *መሸጋገሪያና አያያዥ ቃላት ወይም ሃረጋት* • ከገለፃ፣ ከማብራሪያ፣ ከጥያቄና መልስ ንዲሁም መል ክት ከሬዲዮና ከቴሌቪዥን ማዳመጥ • የቃል ጥናት ንግግር • የድርጊትና የጊዜ ቅደም ተከተል • የውይይት፣ የንግግር፣ የክርክር መመሪያ • አስተዋጽኦ መንደፍ • የመ/ቤት ደብዳቤ /ማመልከቻ/ • ፊሊጣዊ አነጋገር • ዘይቤ /ተለዋጭ፣ ተነፃፃሪ፣ ሰውኛ/ • ተውኔት	• *መነሻና መድረሻ ቅጥያዎችን መለየት* • የ ርባ ቅጥያዎችን /የመደብ፣ የቁጥርና የጾ / በቃላት ላይ ጨምሮ መጠቀም • *ቃላት በዐ/ነገር ውስጥ ንደባለቤት፣ ተሳቢና ማሠሪያ አንቀጽ ሆነው ሲያገለግሉ ዐ/ነገር ሠርቶ ማሣየት* • በዐ/ነገር ውስጥ ሥርዓተ ነጥብን በተገቢ ቦ መጠቀም • በጽሑፍ ውስጥ መሸጋገሪያ ሃረጋትና አያያዥ ቃላትን መጠቀም • በሬዲዮና በቴሌቪዥን የሚተላለፉ የተውኔት መል ክቶችን አዳምጦ መናገር • የዝርውም ሆነ የግጥም ተውኔትን በቃል አጥንቶ መናገር /መተወን/ • በተውኔት ያለን ክንውን በጊዜና በድርጊት ቅደም ተከተል መግለጽ • የውይይት፣ የንግግርና የክርክር መመሪያዎች አንብቦ በሥራ ላይ ማዋል • የተጻፈን ድርሰት በአስተዋጽኦ መልክ ማቅረብ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • በቃላት ላይ የመነሻና የመድረሻ ቅጥያዎችን ለይተው ንዲያሳዩ በምሳሌ ማለማመድ • የ ርባ ቅጥያዎችን /የመደብ፣የቁጥርና የጾ / በቃላት ላይ በመቀጠል ንዲያሣዩ ማድረግ • በዐ/ነገር ውስጥ ቃላት ንደባለቤት፣ተሳቢና ማሰሪያ አንቀጽ ሆነው ሲያገለግሉ በምሳሌ አሣይቶ ማሠራት • በዐ/ነገር ውስጥ ተገቢውን ሥርዓተ ነጥብ በተገቢው ቦ ንዲጠቀሙ ማለማመድ • *መሸጋገሪያና አያያዥ ቃላትን ወይም ሃረጋትን በተገቢው ቦ ንዲጠቀሙ መልመጃ ሰጥቶ ማለማመድ* • በሬዲዮና በቴሌቪዥን የሚተላለፉ ተውኔቶችን ተከ ትለው መል ክቶቻቸውን ንዲገልጹ ማድረግ • አጭር ግጥም ወይም ዝርው ጽሑፍ በቃል አጥንተው ንዲያቀርቡ / ንዲተውኑ/ ማድረግ • የውይይት፣ የንግግርና የክርክር መመሪያዎችን ንብበው በክፍል ውስጥ ንዲለማመዱ ማበረ ት • ከቀረበላቸው የተውኔት ጽሑፍ ውስጥ ሪኩን፣ በድርጊትና በጊዜ ቅደም ተከተል ንዲገልጹ ማገዝ • የቀረበላቸውን የተውኔት ጽሑፍ በአስተዋጽኦ መልክ ንዲያቀርቡ ማበረ ት • የመ/ቤት ደብዳቤ አፃፃፍን በማሣየት ንዲለማመዱ ማድረግ • ናሙና የሚሆን የማመልከቻ አፃፃፍ በማሣየት

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
	• የተውኔት አላባውያን	• የመ/ቤት ደብዳቤ መፃፍ • ዘይቤና ፈሊጣዊ አነጋገር መጠቀም • የተውኔት አላባውያንን መለየት	ንዲጽፉ ማድረግ • ፈሊጣዊና ዘይቤያዊ አነጋገሮችን በጽሑፍ ንዲጠቀሙ ማድረግ • ከሚቀርብላቸው የተውኔት ጽሑፍ ውስጥ አላባውያንን ለይተው በማውጣት በቡድን ንዲወያዩ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ከቃላት ላይ የመነሻና የመድረሻ ቅጥያዎችን መለየ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ቃላትን በዐ/ነገር ውስጥ በባለቤትነት፣ በተሣቢነትና በማሠሪያ አንቀጽነት መጠቀማቸውን ማየት፤
- መሸጋገሪያና አያያዥ ቃላት ወይም ሃረጋት በትክክል መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- በዐ/ነገር ውስጥ ሥርዓተ ነጥቦችን በተገቢ ቦ መጠቀማቸውን መከ ተል፤
- የተውኔትን ሪክ በጊዜና በድርጊት ቅደም ተከተል መግለፃቸውን መከ ተል፤
- የቀረበላቸውን የተውኔት ጽሑፍ በአስተዋጽኦ መልክ ማቅረባቸውን ማየት፤
- አጭር ግጥምን /ዝርውን/ በቃል አጥንተው መተወናቸውን መከ ተል፤
- ማመልከቻና የመ/ቤት ደብዳቤ በትክክል መፃፋቸውን ማየት፤
- ፈሊጣዊና ምሳሌያዊ አነጋገሮችን በንግግርም ሆነ በጽሑፍ መጠቀማቸውን መከ ተል፤
- በቡድን ተከፋፍለው በተውኔት አላባውያን ላይ የውይይት ስርአት በመጠበቅ መወያየ ቸውን መከ ተል።

ምዕራፍ:- ሰባት፤ የአካባቢ ገለፃ (*ክፍለ ጊዜ:8*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- አካባቢን የሚመለከቱ ጉዳዮችን ተከ ትለው ይናገራሉ፤ይፅፋሉ፤ ካዳመጡትና ካነበቡት ውስጥ ማስ ወሻ ይይዛሉ፤ መመሪያን ተከትለው ጭውውትና ክርክር ያካሂዳሉ፤ አስተዋጽኦ ነድፈው አስረጅ ድርሰት ይፅፋሉ፤ የተለያዩ መልመጃዎችን ይሠራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
የአካባቢ ገለፃ ከአማርኛው ጨ.	• የቃል ክፍሎች • ከግሥ ግሦች መመሥረት • አገባባዊና ቀጥተኛ ፍቺ • በቃላት ውስጥ የድምፅ መጥበቅ / ከአማርኛ ውጪ / መላላት፣ መርዘምና ማጠር • ከገለፃ፣ ከማብራሪያ፣ ከጥያቄና መልስ፣ ከሬዲዮ፣ ከቴሌቪዥንና ከልዩ ልዩ ጽሑፎች መል ክትን ማዳመጥ • በራስ አባባል መግለጽ • ጭውውትና ክርክር • ማስ ወሻ መያዝ • አስተዋጽኦ መንደፍ • አስረጅ ድርሰት መፃፍ • ምሣሌያዊ አነጋገር	• ከዐ/ነገር ውስጥ የቃል ክፍሎችን መጠቀም • ለቃላት አገባባዊና ቀጥተኛ ፍቺ መስጠት • በድምፅ መጥበቅና መላላት ንዲሁም መርዘምና ማጠር /ከአማርኛው ጨ. / ምክንያት ቃላት የሚያመጡትን የፍቺ ልዩነት ማሳየት • ከግሥ ግሦችን መመሥረት • አካባቢን በተመለከተ በተለያዩ መንገዶች የተላለፈን ሃሣብ አዳምጠው ሃሣቡን በራሳቸው አባባል መግለፅ • በሚቀርብ ጉዳይ ላይ ጭውውት ማድረግ፣ ንዲሁም መመሪያን በመከተል መከራከር • በአካባቢ ንክብካቤና በሌላም ርዕስ የቀረበን ፅሑፍ አንብቦ፣ ጭወውትና ክርክርን አዳምጦ ማስ ወሻ በመያዝ ና በራስ አባባል ሃሣቡን መፃፍ • አስተዋጽኦ ነድፎ አስረጅ ድርሰት መፃፍ • ምሣሌያዊ አነጋገሮችን መሰብሰብ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • በተለያዩ ዓ/ነገሮች የቃል ክፍሎችን በትክክል ንዲጠቀሙ ማድረግ • ከምንባቡም ሆነ ከምንባቡ ውጭ ለሚቀርቡ ቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ በመስጠት ዓ/ነገሮች ንዲሠሩ ማድረግ • ከግሥ የመሠረቷቸውን ግሦች በዓ/ነገር ንዲጠቀሙባቸው ማድረግ • አካባቢን የሚገልፁ ጽሑፎችን በማቅረብ ወይም ንግግር አቅራቢ ንግዶችን በመጋበዝ ካነበቡትና ካዳመጡት ማስ ወሻ ንዲይዙ፣ በራሣቸውም አባባል ሃሣቡን ንዲፅፉና ንዲናገሩ ማድረግ • በአካባቢ ገለፃና በሌላም ርዕስ ጉዳይ ላይ በቡድን ከፋፍሎ ጭውውት ንዲያካሂዱ ማመቻቸት • የክርክርን መመሪያ በትክክል የተገበሩ ንዲከራከሩ ማበረ ት • አስተዋጽኦ ነድፈው አስረጅ ድርሰት ንዲጽፉ ማድረግ • የተለያዩ መልመጃዎችን ማሰራት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ለቃላት አገባባዊና ቀጥተኛ ፍቺ ሰጥተው ዐ/ነገር መሥራ ቸውን መከ ተል፤
- በድምፅ መጥበቅ፣ መላላት፣ መርዘምና ማጠር/ከአማርኛ ውጪ/ ምክንያት ቃላት የፍቺ ለውጥ፤ ንደሚያመጡ በዐ/ነገር ማሣየ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ከግሥ በመሠረቷቸው ግሦችና በሌሎች የቃል ክፍሎች ዐ/ነገር መሥራ ቸውን መከ ተል፤
- አንብበውና አዳምጠው ያገ ቸውን ሃሣቦች በራሳቸው አባባል መፃፋቸውንና መናገራቸውን ማረጋገጥ፤
- ካዳመጡትና ካነበቡት ማስ ወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- በቡድን ተከፋፍለው ጭውውት ማካሄዳቸውን መከ ተል፤
- ሥርዓቱን ተከትለው ክርክር ማካሄዳቸውን መከ ተል፤
- አስተዋጽኦ ነድፈው የፃፉትን አስረጅ ድርሰት መፃፋቸውን ማየት፤
- የሠሯቸውን ልዩ ልዩ መልመጃዎች መመልከት::

ምዕራፍ:- ስምንት፤ መገናኛ ብዙሃን (*ክፍለ ጊዜ:6*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- መገናኛ ብዙሃን አጠቃላይ ውቀት በማስጨበጥ በኩል ስላለው ጠቀሜ ይናገራሉ፤ ያነባሉ፤ ይጽፋሉ፤ ከመገናኛ ብዙሃንና ከሌሎች መረጃ ማግኛ መንገዶች የሚገኙ መል ክቶች ይገልፃሉ፤ በውይይትና በጭውውት በተሰጣቸው ሚና ይሣተፋሉ፤ አንቀጽንና የሥራ ደብዳቤ ይጽፋሉ፤ ቃላዊ ግጥሞችን በዓይነ ቸው ሰብስበው ያነባሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
መገናኛ ብዙሃን	• ሐረግ • ዓ/ነገር • የመሸጋገሪያና አያያዥ ቃላት ወይም ሃረግ • ከመገናኛ ብዙሃን፣ ከተለያዩ ጽሑፎችና መረጃዎች መል ክት መቀበል • ከተለያዩ ምንጮች ማስ ወሻ መያዝ • የሥራ ደብዳቤ • አንቀጽ መፃፍ • ግጥም መሰብሰብ /የሥነ ቃል/ • ጭውውትና ውይይት	• የመገናኛ ብዙሃን አጠቃላይ ውቀት በማስጨበጥ በኩል ስላለው ጠቀሜ መግለጽ • በሐረጋት ዓ/ነገር ሲሠሩ፣ አንቀጽ ሲጽፉ መሸጋገሪያና አያያዥ ቃላትን ወይም ሃረጋትን መጠቀም • ከመገናኛ ብዙሃን ካደመጡትና ካነበቡት ላይ የተገኘን መል ክት መግለጽ • በውይይትና በጭውውት ሚና ይዞ መሣተፍ • በመገናኛ ብዙሃን ከሚተላለፍ ጭውውት፣ ውይይት ከሚደረግ ንግግር የተሰጠን ገለፃና ማብራሪያ ንዲሁም ካነበቧቸው የተለያዩ ጽሑፎች ማስ ወሻ መፃፍ • የደብዳቤ አፃፃፍ ሥርአትን ጠብቆ የሥራ ደብዳቤ መፃፍ • በመገናኛ ብዙሃን የሚተላለፉና በአካባቢ የሚነገሩ ግጥማዊ ሥነ ቃሎችን ሰብስቦ ማቅረብ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • የመገናኛ ብዙሃን አጠቃላይ ወቀት በማስጨበጥ በኩል ያለውን ጠቀሜ ን ምሳሌ ያቀረቡ ንዲወያዩና ንዲጽፉ ማድረግ • ከመገናኛ ብዙሃን የሚያገኙትን ወይም በራሳቸው የሚያውቁትን ትረካ ወስደው የጊዜና የድርጊት ቅደም ተከተልን ጠብቀው አያያዦችና የመሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን በመጠቀም በአንቀጽ መልክ ጽፈው ንዲያቀርቡ ማድረግ • ከቴሌቪዥን፣ ከሬዲዮ፣ ከተለያዩ ጽሑፎችና መረጃዎች የሚተላለፉትን መል ክቶች አዳምጠው ንዲገልጹ ማድረግ • በውይይትና በጭውውት ጊዜ የተሰጣቸውን ሚና ይዘው ንዲሣተፉ ማገዝ /አወያይ፣ ፀሐፊ/ • በመገናኛ ብዙሃን ከሚተላለፍ ጭውውት፣ ውይይት፣ ከተለያየ ገለፃና ማብራሪያ ማስ ወሻ ንዲይዙ ማበረ ት • የተለያዩ የመ/ቤት ደብዳቤ አፃፃፍን ናሙናዎች አሣይቶ ተመሳሳይ ደብዳቤዎችን ጽፈው በክፍል ውስጥ ንዲያነቡ ማድረግ • በደስ ና በሃዘን ጊዜ፣ በሥራ ወቅቶች የሚባሉ ቃላዊ ሥነግጥሞችን ከመገናኛ ብዙሃንና ከአካባቢው ማ/ሰብ ሰብስበው በማምጣት ክፍል ውስጥ ንዲያቀርቡ ማበረ ት • የተለያዩ መልመጃዎችን ንዲሠሩ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- በሚጽፏቸው አንቀጾች ውስጥ የመሸጋገሪያና አያያዥ ቃላትን ወይም ሐረጋትን መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- መገናኛ ብዙሃን አጠቃላይ ውቀት በማስጨበጥ በኩል ያለውን ጠቀሜ መግለጻቸውን ማረጋገጥ፤
- ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ያገ ቸውን መል ክቶች ሲገልጹ መከ ተል፤
- በውይይትና ጭውውት ጊዜ የሚሣተፉበትን ሚና በትክክል መወጣ ቸውን መከ ተል፤
- ጭወውትን፣ውይይትን፣ገለፃንና ማብራሪያን ተከ ትለው ማስ ወሻ መያዛቸውን ማረጋገጥ፤
- የሥራ ደብዳቤን ሥርአት ጠብቀው መጻፋቸውን ማየት፤
- ቃላዊ ግጥም ሰብስበው ማምጣ ቸውንና ክፍል ውስጥ ማንበባቸውን መከ ተል፤
- የተለያዩ መልመጃዎችን በትክክል መሥራ ቸውን ማየት::

ምዕራፍ:- ዘጠኝ፤ ምርጥ ንግግር (*ክፍለ ጊዜ:6*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- ምርጥ ንግግር የሚያሰኙ ምክንያቶችን ይናገራሉ፤ ይፅፋሉ፤ አፀፋዎችንና የብዙ ቁጥር አመልካች ቅጥያዎችን በቃላት መጨረሻ ላይ ይቀጥላሉ፤ ስለቅኔ ምንነት ተረድተው የሰምና ወርቁን ፍቺ ይሰጣሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ምርጥ ንግግር (የዕውቅ ተናጋሪዎች ንግግር)	• የቃል ክፍሎች • ዕርባ ና ምሥረ • ሥርዓተ ነጥብ • ማሬያዊና ፍካሬያዊ • ገለፃን፣ ማብራሪያን፣ ቅጥያቂዎችንና መልሶቻቸውን ማዳመጥ • የቃል ጥናት ንግግር • በራስ አባባል መግለፅ • የንግግር መመሪያዎች • ማስ ወሻ መውሰድ • ምሣሌያዊ አነጋገር • ፈሊጣዊ አነጋገር • የቅኔ መግቢያ ሰምና ወርቅ	• ሥርዓት ነጥቦችን በዐ/ነገር ውስጥ መጠቀም • በዐ/ነገር ውስጥ የቃል ክፍሎች የያዙትን ሙያ ከነሥያሜያቸው መግለጽ • ከአጭር ጽሑፍ ውስጥ ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ያላቸውን ቃላት ለይቶ በማውጣት ፍቺያቸውን መስጠት • ከተሰጣቸው ቃላት የ ርባ ቅጥያዎች /የባለቤት፣ የተሳቢና አገናዛቢ አፀፋ፣ ብዙ ቁጥር አመልካች/ መሆናቸውን ማሣየት • አንድ ንግግር ምርጥ የሚሰኝበትን ምክንያት መናገር • በምርጥ ንግግር ላይ የሚቀርብን መረጃ ተከ ትሎ ሃሣቡን በራስ አባባል መግለጽ • ከቀረበላቸው ምርጥ ንግግር ያገኙትን ዋና ዋና ሃሣብ ማስ ወሻ በመያዝ ማንበብ • የንግግር መመሪያን በትክክል የተከተሉ የቃል ጥናት ንግግር ማድረግ • ከቀረበላቸው ምርጥ ንግግር ውስጥ ምሣሌያዊና ፈሊጣዊ አነጋገሮችን በማውጣት ፍቺ መስጠት • ስለቅኔ ምንነት መግለፅና ህብረ ቃል፣ ሰም፣ወርቅ ብለው መፍ ት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ስርዓተ ነጥቦችን በተገቢው ቦ ንዲጠቀሙ ማድረግ • በዐ/ነገር ውስጥ የሚገኙ ስሞችንና ግሦችን ለይተው ባለቤት፣ ተሣቢና ማሠሪያ አንቀፅ መሆናቸውን ንዲያሣዩና ባለቤት የነበረ ተሣቢ፣ ተሳቢ የነበረውን ደግሞ ባለቤት በማድረግ በምሣሌ ማስረዳት • ከምርጥ ንግግሮች ውስጥ ማሬያዊና ፍካሬያዊ ቃላትን ለይተው ንዲያወጡና ፍቺያቸውን ንዲሰጡ ማበረ ት • ቅጥያ ምዕላዶችን በመጠቀም /በባለቤትነት፣ በተሣቢነት፣ በአገናዛቢ አፀፋነት ንዲሁም በብዙቁጥር አመልካችነት/ ንደሚያገለግሉ በቃል መጨረሻ ላይ የቀጠሉ ንዲሠሩ ምሳሌ በመስጠት ማለማመድ • ምርጥ ንግግር የሚያሰኙ ነጥቦችን አስመልክቶ ያላቸውን ግንዛቤ ንዲገልፁ በማበረ ት ተጨማሪ ማብራሪያ መስጠት • ምርጥ ንግግር አቅርቦ ፍሬ ሃሣቡን በማስ ወሻ ንዲይዙ ማድረግ • ከተለያዩ መረጃዎች አዳምጠው ያገ ቸውን ሃሣቦች በራሳቸው አባባል ንዲናገሩና ንዲፅፉ ማድረግ • የንግግር መመሪያን ተከትለው የቃል ጥናት ንግግር ንዲያደርጉ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • ምርጥ ንግግርን አቅርቦ በወስጡ የሚገኙ ፈሊጣዊና ምሣሌያዊ አነጋገሮችን ለይተው ንዲያወጡና ፍቺያቸውን ንዲሰጡ ማበረ ት • የቅኔን ምንነት በመግለፅና የተለያየ ምሣሌዎችን በማቅረብ ህብረ ቃሉን አውጥተው ሰምና ወርቅ ፍቻቸውን ለይተው ንዲናገሩና ንዲጽፉ ማድረግ • ልዩ ልዩ መልመጃዎችን በማሠራት የብጤ ርማትን ንዲጠቀሙ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ምርጥ ንግግሮችን ምርጥ የሚያሰ ቸውን ነጥቦች መናገራቸውን መከ ተል፤
- ከምርጥ ንግግር ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ያላቸውን ቃላት ለይተው ማውጣ ቸውን ማየት፤
- የባለቤት፣ የተሣቢ፣ የአገናዛቢ አፀፋ ና የብዙ ቁጥር አመልካች ቅጥያዎችን በቃላት ላይ በትክክል መቀጠላቸውን ማረጋገጥ፤
- የቅኔን ምንነት ተገንዝበው ሰምና ወርቅ ፍቺ መስጠ ቸውን መከ ተል፤
- በተለያየ መልክ የተሰጡ መልመጃዎችን መሥራ ቸውንና የብጤ ርማት ዘዴን መጠቀማቸውን መከ ተል።

ምዕራፍ:- አሥር፤ ክርክር (*ክፍለ ጊዜ:6*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- ከምንባብ ውስጥ ለክርክር መመሪያነት የሚያገለግሉ ነጥቦችን ለይተው ይናገራሉ፤ ይፅፋሉ፤ ማስ ወሻዎችን ይይዛሉ፤ ቅኔን ይፈ ሉ፤ የተለያዩ መልመጃዎችን ይሠራሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ክርክር	• አገባባዊና ቀጥተኛ ፍቺ • የድምፅ መጥበቅ፣ መላላት፣ መርዘምና ማጠር /ከአማርኛ ውጪ/ • ተመሣሣይና ተቃራኒ • ልዩ ልዩ ማብራሪያዎችን፣ ገለፃዎችን፣ ጥያቄዎችን፣ መልሶችንና መመሪያዎችን፣ መረጃን ማዳመጥ • መንስኤና ውጤት • ክርክር (መመሪያ) • መረጃ ከጋዜጣ፣ ከመጽሔት. . . • ማስ ወሻ /ከንግግር/ • ቅኔ / ህብረ ቃል፣ ሰምና ወርቅ ፍቺ/	• የቃላትን አገባባዊ፣ ቀጥተኛ፣ ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ መስጠት • የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር ባህርይ ያላቸውን ቃላት ከምንባብ ማውጣት • በሚደረግ ክርክር መነሻነት ከሚሰጥ ገለፃ፣ ማብራሪያ፣ ጥያቄና መልስ፣ መረጃ ማስ ወሻ መውሰድ • ከምንባብ ውስጥ መንስኤና ውጤት የያዙ ዐ/ነገሮችን ማወጣት • ከቀረበላቸው ክርክር ነክ ምንባብ ውስጥ በመመሪያነት የሚያገለግሉ ነጥቦችን ለይቶ መፃፍ • ቅኔን በሰምና ወርቅ መፍ ት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • መዝገበ ቃላትን በመጠቀም ለቃላት ቀጥተኛ ፍቺ ንዲፈልጉ፣ ንዲሁም ከምንባብ ለወጡ ቃላት አውዳዊ ፍቺ ንዲሰጡ ማበረ ት • ለቃላት ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ በመስጠት ፍቻቸውን የሚያሳዩ ዐ/ነገሮች ንዲሠሩ ማድረግ • በድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር የተለያዩ ፍቺዎች የሚሰጡ ቃላትን ምሣሌ በማሳየት ከምንባቡ ለይተው ንዲያወጡ ማድረግ • የክርክሩ አድማጮች ክርክሩን በነቃ መንፈስ ንዲከ ተሉና ማስ ወሻ ንዲይዙ ማበረ ት • ከምንባቡ ውስጥ ምክንያትና ውጤት የያዙትን ዐ/ነገሮች የለዩ ንዲያወጡና በየዘርፋቸው /ምክንያትን በምክንያት፣ ወጤትን በወጤት ዘርፍ/ የመደቡ በሠንጠረዥ ንዲያሣዩ ማድረግ • ከሚያነቡት ክርክር ነክ ምንባብ ውስጥ በመመሪያነት የሚያገለግሉ ነጥቦችን ለይተው ንዲፅፉ ማድረግ • ቅኔዎችን ሰጥቶ ህብረቃል፣ ሰም፣ወርቅ፣ ብለው ንዲለዩ ማገዝ፣ ንዲሁም የተለያዩ ቅኔዎችን ከጋዜጦች፣ ከቅኔ መፃሕፍት፣ ከመጽሔቶች . . . መርጦ በማምጣት በቡድን ንዲጠያየቁና ንዲተራረሙ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ለቃላት ቀጥተኛና አገባባዊ ፍቺ መስጠ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት ተመሣሣይ ወይም ተቃራኒ ፍቺ ሊሰጡ የሚችሉ ዓ/ነገሮች መሥራ ቸውን መከ ተል፤
- በድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር የተለያዩ ፍቺ የሚያመጡ ቃላትን ከምንባቡ በትክክል ማውጣ ቸውን ማየት፤
- በክርክሩ ሂደት ክርክሩን ተከ ትለው ማስ ወሻ መውሰዳቸውን ማረጋገጥ፤
- ከምንባብ ውስጥ ምክንያትና ውጤት የያዙ ዐ/ነገሮችን ለይተው መግለፃቸውን መከ ተል፤
- ከምንባብ ውስጥ የክርክር መመሪያዎችን ለይተው መፃፋቸውን ማየት፤
- ለቀረቡላቸው ቅኔዎች ህብረ-ቃልን ለይተው ሰምና ወርቅ ፍቺ ሰጥተው ርስ በርሳቸው መተራረማቸውን መከ ተል።